

Uredništvo v Gornji
Radgoni, Spod. Griz
štev. 7, I. nadstropje.
Rekopisov ne vrača.

Poštnina

gotovini.

Upravišтво v Gornji
Radgoni, Spod. Griz
štev. 7, I. nadstropje.
Telefon štev. 7.

izhaja vsak četrtek
zjutraj in stane
poštnino vred
celoletno 24 Din,
leta 12 Din,
leta 6 Din.
Posamezna številka

SRPSKA STRAŽA

GLASILO OBMEJNIH SLOVENCEV

Inserati: Ena šest-
stolpna petstvrsta
(prostor 3 mm visok
in 42 mm širok) 75 p.
Pri večkratni objavi
primeren popust.
Posamezna številka 75 p

7. štev.

Gornja Radgona, dne 15. februarja 1923.

V. leto.

Avtonomija, naši davki, centralizem in — volitve.

Na tem mestu je bilo našemu ljudstvu, ki vestno čita časopisje čestokrat povedano, da je izobrazba širokih ljudskih mas predpogoj za narodov napredek. Vneti rodoljubi, pravi voditelji ljudstva ne priporočajo ljudstvu ničesar tako intenzivno (vstrajno, vneto) kakor izobrazbo. Zakaj? Ker potom izobrazbe se odprejo ljudstvu oči, ljudstvo lahko svobodno misli in čim bolj je izobraženo tem manj sreče imajo pri takem ljudstvu razni demagogi, ki kujejo iz ljudske nevednosti in nepoučenosti svoj umazani politični kapital. Tudi danes kličemo ponovno: Več izobrazbe v ljudstvo! To je tudi temeljnih programnih točk Slovenske Ljudske Stranke.

Pravi protivzglede, zelo tipičen (značilen) primer imamo v bratih Srbih. Srbski seljak, dober po svoji naravi in nagnjen k čednostnim — ni izobražen: On ne bere, nima izobraževalnih društev, ne pozna velikih posvetnih organizacij po vzgledu naših in nimā nikogar, ki bi pravi in Srbom potrebni širokopotezni ljudski izobrazbi posvetil svoje moči, svoje delovanje. Zato je ostal — da rabimo značilen, dasi krepek primer pravcata molzna krava nad njim vladajočih gospodskih strank. Kdor ima le količkaj pogleda v razmere med svetovno vojsko, ta ve, kaj je moral pošten in dobri srbski narod takrat pretrpeti.

Razmere se po vojni niso dosti spremenile, samo korita so se po velikosti in vsebini znatno povečala. Preje je bila Srbija, sicer vedno bogata dežela, objekt (predmet) izmозgavanja, izrabljanja, danes pa se je to raztegnilo tudi na prečanske kraje (ovo su krajevi preko Save i Drine, dakle Hrvatska, Slovenija, Bosna, Dalmacija, donekle i Crnagora.) To izmозgavanje je zavzelo veliki razmah in posledice so postale očite: Naše, odnosno vse prečanske pokrajine hirajo v vsakem oziru najbolj pa gospodarsko in kulturno.

Ostavimo se pri centralistno urejenih davkih, — da ne omenjamo naših kulturnih zahtev glede šol, prometnih sredstev, bolnic i. t. d. i. t. d.

Poglejmo mi, ki zahtevamo za sebe gospodarsko in kulturno avtonomijo (samoupravo), mi, ki kritiziramo neznosne davke, katere nam je naprtil nesrečni od demokratov in samostojnih spočeti centralizem — poglejmo mi sedaj pred-volitvami obračun g. Ministra financija za l. 1922 in sicer za dobo 10 (desetih) mesecev. V proračunu je stalo, da bi se moralo v tem času plačati 452 milijonov Din neposrednih davkov. Plačalo se pa je samo 396 milijonov, torej 56 milijonov manj, kot je stalo v proračunu. Kdo ni plačal? Morda Slovenija? Kaj šel Ta je plačala celo 33 milijonov dinarjev več kot ji je bilo predpisanih v proračunu. Morda zapuščena Bosna? Tudi ta je plačala 18 milijonov več, kot je bila njena dolžnost. Morda silnašna Dalmacija? Celu ubogi dalmatinski kmet je znošil 6 milijonov dinarjev več, kot je

bila po proračunu njegova dolžnost. Torej bi potemtakem morala dobiti država 33 + 18 + 6 milijonov več, kot je stalo v proračunu, dobila pa je 56 milijonov manj, torej je razlika 113 milijonov, ki jih druge pokrajine niso plačale, kakor jim je bilo predpisano v proračunu. In med temi pokrajinami zavzemata prvo mesto bogata Vojvodina s 47 milijoni primanjkljaja in Srbija s Črno goro s 45 milijoni.

Na ta način pridemo do zaključka, da je lansko leto za prvih deset mesecev na vsako glavo v Sloveniji prišlo 52 Din 80 par ali 211 kron 20 vin. neposrednega, dočim je prišlo na vsakega prebivalca v Srbiji in Črni gori le 21 Din 90 par ali 87 kron 60 vin.

To so pa le neposredni davki. Kakšne ogromne svote plačuje Slovenija šele na posrednih davkih, si lahko mislimo oz. predstavljamo, ker ve pri nas vsakdo, da so posredni davki (trošarina, takse, carina i. t. d.) prav znatno višji kot neposredni. —

Sit venia verbo, (bodi dovoljeno) da je to milo rečeno — čisto navadno pljačkanje ali še milejše oderuštvo prve vrste.

Centralizem, ki se je uveljavil s pomočjo naših demokratov in njih podrepnikov samostojnežev je dala Belgradu vso moč v roke in tako ne pomenijo gospodarsko in davčno močne pokrajine prav nič. Kaj bi pa naj pomenile? Brez vlade, brez pokrajinskega zbora, ki bi izdelal postave, primerne za gospodarsko in drugo kulturo dotične pokrajine, nimajo svojih financ — pač pa imajo neke kraljeve namestnike, kakor nekdanji rimski cesar v Palestini, neke velike župane, ki so le pristaši centralistične vlade, od katere so popolnoma odvisni, četudi ne bi bili pristaši centralističnih lastodržcev, katerim so na vsak način za vse odgovorni. — Ljudstvo ne more, ker nima pokrajinskih (sc. deželnih) zborov, svojih zahtev, prošenj in pritožb prav nikjer uveljaviti ali predložiti, ker naloga velikih županov ni poslušati ljudstvo, ampak parirati centralističnemu absolutizmu, drugače dobe „Laufpass.“

Alibo kedaj bolje?

Če bo ljudstvo tudi topot tako zaslepljeno kot zadnjič, da je volilo demokrate in samostojneže, potem je edini odgovor na to vprašanje:

Nikdar!!

Nikdar, ako bodo slovenski in hrvaški volivci tako zaslepljeni, da bodo zopet volili v narodno skupščino stranke, ki so glasovale za centralizem in tako zgradili kanal, po katerem tечеjo slovenski milijoni v Belgradu in se ne vrnejo nikdar več. Na Slovenskem je to v prvi vrsti samostojna kmetijska stranka, ki se je udnjala framasonskemu velesrbstvu samo zato, da zatre katoliško in na Slovenskem.

Edina rešitev je avtonomija — pa ne taka avtonomija, kot je v vidovdanski ustavi in za katero se navdušujejo samostojneži, namreč avtonomija, ki mora samo kimati, kar Belgrad reče, temveč zakonodajna avtonomija, za katero se je neprestano borila in se bori Slovenska ljudska stranka, avtonomija, v kateri si ljudstvo samo dela postave, ki so mu

potrebne in za njegove razmere primerne

Zavedamo se, da bo boj za avtonomijo še hud in morda dolgotrajen — toda vsaka volilna zmaga je nova zmaga v vojski za avtonomijo. Brez avtonomije postane naš narod duševni in gospodarski berač, ki strada, dobiva brce in v pomankanju umira. Začetek je že tu po zaslugi samostojnežev in liberalcev.

Begali in plašili vas bodo na vse načine, ali ne dajte se! Z izobrazbo, katero širiti si je prevzel dolžnost program SLS boste dosegli tudi popolno politično izobrazbo, ki je slovenskemu narodu s slavno zgodovino preteklosti, narodu z veliko bodočnostjo potrebna! Zato širimo vse povsod izobrazbo kulturno in politično gospodarsko. Čim bolj izobraženo ljudstvo bomo, temveč pravic si smemo prisvajati v državi. Čim izobraženejši narod bomo, tem manj diktatorjem se bo ljubilo vihteti nad našimi glavami svoj bič. Kot izobražen narod se bomo osamosvojili in z našo osamosvojitvijo bo naša država na znotraj mnogo bolj urejena kakor pa je bila dosedaj. — Izraz naše svobodne volje bo prišel ob volitvah do veljave in takrat bomo zadali centralizmu novi udarec ter se za velik korak približali k velikemu cilju: K zakonodajni avtonomiji Slovenije.

Naš dinar.

Vojna opasnost v Evropi in strah pred komplikacijami sta povzročila padanje večine evropskih deviz, a med temi je v zadnjem času razun nemške in poljske marke najbolj padel dinar. Zato se pač mora trditi, da tako silnega padca ni povzročila samo politična napetost v Evropi, temveč da so vzroki nezaupanja napram dinarju tudi druge.

Kombiniralo se je marsikaj. V inozemstvu so se širile izmišljene vesti o mobilizaciji in ogromnih izrednih vojnih kreditih v naši državi, kar gotovo ni bilo brez vpliva na našo valuto. Nadalje se je po naših listih zatrjevalo, da deluje v inozemstvu kontermina proti dinarju, ki da ima v glavnem svoj izhod v Pragi Vest, da je metal praški bančni urad v svrhu podpiranja češkoslovaške krone velike količine naše valute na trg in tako slabil dinar, češkoslovaško poslaništvo v Beogradu zanikuje. — Istotako se je trdilo, da delujeta proti dinarju Trst in Budimpešta, kar bi bilo verjetnejše. Tudi vest, ki jo je širilo inozemsko časopisje, da je Blerova skupina odpovedala posojilo, ni mogla imeti dobrih posledic.

Velik udarec pa smo zadali dinarju sami: novi finančni minister je javno proglasil kurz našega denarja za fiktiven ter se je izrazil v finančni politiki tako obsojevalno, da smo sami zgubili zaupanje v lasten denar — kaj še le inozemstvo. Otvoritev mej za neovirani eksport je pokazala baš nasprotno posledice.

Gotovo bi se dalo dinar bolj zaščititi, ako se ne bi pri nastopu novega finančnega ministra dovolila prevelika svoboda v poslovanju z devizami in valutami. Tako hiter prepad iz ene skrajnosti v drugo je moral imeti svoje posledice, ker je odprl vrata spekulaciji. Dovoljen iznos dinarja je izvelkel iz države v velike količine, s katerimi sedaj tlačijo vrednost našega denarja. Naziranje finančnega ministra, da spekulacija ne more trajno delovati na valuto, se je izkazalo za nepravo, ker je tako rapiden padec dinarja povzročila brezdvomno v največji meri spekulacija inozemstva in domaćina.

Dinar se sedaj zopet nekoliko popravlja. Potrebne mere, ki naj jih ukrene vlada, morajo imeti uspeh, ker je dinar popolnoma ne-

pravičeno od inozemstva tako nizko ocenjevan. Obtok bankovcev v naši državi, ki znaša nekaj nad 5 milijard dinarjev ni v nikaki primeri z obtoki bankovcev, v mnogih državah z višje stoječimi valutami. Istotako se država pri Narodni banki ne zadolžuje. Zadnji izkaz Narod. banke od 8. t. m. pokazuje celo malo zmanjšanje obtoka. — Tudi drugače se gospodarsko stanje naše države ni moglo kar preko noči tako spremeniti, da bi opravičevalo tako katastrofalen padec dinarja.

Dinar ne bi padel tako nizko, ako bi bil dovolj zaščiten proti spekulaciji, ki ga giblje po svoji mili volji. Zato se priključujemo „Riječi“, ki pravi: Spekulacijo more z uspehom navezovati in preprečevati samo zopet spekulacija, a banko izigravati zopet samo banka. Manjka nam torej taka spekulacija, ki je interesirana na kurzu dinarja. To more izvajati samo država po svoji devizni politiki. V to svrhu nam je potrebna državna banka, ki ima najsposobnejše arbitražerje, a na borzi svoje disponente in borzne mešetarje (senzale). Ta državni aparat bi čuval dinar in po potrebi interveniral v njegovo korist. To bi bilo mnogo uspešnejše, nego klicati v slučajih padca na pomoč policijo, ki naj bi se klicala šele čisto nazadnje, ker je njena kontrola po navadi slaba, posamezna izsledenja so le slučajna. Takšne bančne urade imajo v svrhu zaščite novčanice vse države. Zagrebački bančni krogi uverjeni, da bi se s pomočjo takega urada mogel preprečiti zadnji padec dinarja.

O nadaljnjem razvoju dinarja se izraža finančni minister M. Stojadinović zelo optimistično. V dinar gotovo lahko mirno zaupamo. Njegova prava notranja vrednost je toliko, da se mora zopet dvigniti. Le vlada mora ukreniti potrebne mere, da zadostno zaščiti našo valuto pred spekulacijo.

Tedenske novice

Barbarski čin demokratske Orjune. Po poročilih iz Maribora, so v noči prošle nedelje napadli takozvani orjunci Cirilovo tiskarno, kjer so napravili škode približno dva milijona dinarjev. Več strojev je poškodovanih do nerabnosti, jermenje porezano. Hišnika so ustražovali z orožjem. Trije roparski razbojniki so baje že pod ključem. — Ta nezaslišani škandal,

ki je izzval v vseh slojih prebivalstva upor, ter se vsesplošno obsoja, nam jasno dokazuje, kako brezpravni smo Slovenci na svoji zemlji. Nikdar se to ni zgodilo pod Avstrijo, v naši Jugoslaviji pa so nasilstva na dnevnem redu. Sicer pa je to dokaz, kako pojmujejo demokrati s svojo Orjuno (organizacija jugoslovanske nacionalistične omladine) kulturno delo! Roparska dejanja so zadnji izdihljaji propale klike, ki se hoče s silo in barbarstvom vzdržali na površju. Trezna javnost bo na dan volitev izpregovorila svojo besedo. Grafični delavci so vložili upravičen protest in je stvar vlade, da Orjunce za take čine primerno nagradi!

Overenja in devizni spiski. Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Po razpisu generalnega inšpektorata ministrstva financ v Beogradu z dne 24. januarja 1923 l. broj 2955 morajo pooblaščen denarni zavodi vse izpiske iz registra prodanih deviz ter izdanih potrdil (overenj), ki so jih doslej vpošiljali odboru pri Narodni banki za pramet z devizami in valutami, od 1. januarja 1923 dalje pošiljati neposredno generalnemu inšpektoratu ministrstva v Beogradu.

Pepelnična sreda zjutraj. Koliko se je zapilo, zaplesalo in razmetalo denarja v minulem predpustu... Koliko dobrih knjig in časopisja so ljudje v tem času naročili! Vsak naj odgovori sam sebi.

Naš podlistek. „Skrivnostni glasovi iz drugega sveta“ topot izostane in pride v dveh, treh nadaljevanjih, nakar se ta velezanimiva razprava, katero obravnamo že 8 mesecev zaključí. — Danes prinašamo izvirno volilno pesnitev iz Veržeja, ki bo brez dvoma vsem poznavalcem naših lokalnih odn. okrajnih razmer izredno ugajala.

Tožbe na sodišče delavskega zavarovanja. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja: Delavci in nameščenci, ki utrpe obratne nezgode, katere imajo za posledico več kakor deset

odstotno izgubo zmožnosti za delo, imajo pravico do nezgodnih rent, katerih višino določa ravnateljstvo, odnvsno rentni odbor okrožnega urada. Na podlagi te določbe izda okrožni urad ponesrečenim zavarovancem odloke o odškodnini. Proti tem odlokom je v roku 15 dni dopustna kolka prosta pritožba na sodišče delavskega zavarovanja, v kateri morajo biti povdarjene one točke odloka, proti katerim je tožba naperjena. V večini slučajev bo tožba mogla biti naperjena le proti prenizko odmerjenemu letnemu zaslužku, ali pa proti prenizki ocenitvi izgubljenih zmožnosti za delo. Ker zakon o zavarovanju delavcev za omenjene tožbe ne zahteva nikakih formalnosti in zadošča zanje navaden dopis, mora tako tožbo sestaviti in vložiti vsaka ponesrečena oseba sama, ne da bi iskala pravne pomoči drugod. Na ta način se ponesrečenec izogne nevarnosti povrnitvi nastalih stroškov za sodni postopek, katere predvideva § 168, zakona o zavarovanju delavcev, ki pravi, da stroške za pravnega zastopnika plača vselej stranka, ki izgubi pravdo. Pri tej priliki se ponovno opozarja, da so vsi dopisi, vloge in priloge, ki so v zvezi z delavskim zavarovanjem, poštnine in kolka proste.

Dopisi.

Gornja Radgona. (Razno.) Draginja. Kilogram govedine ali teletine stane 19 (devetnajst) din ali 76 kron. Kam smo prišli? Venomer vidimo gnati skozi naš trg cele črede živine in težko obloženi vozovi zaklane živine so dnevna prikazen. Smelo in upravičeno trdimo, da je edino da preveliki izvoz kriv strašnih mesnih cen. Vlada ima sijajno priložnost, da se udeleži in pokaže svojo zmožnost v tem vprašanju. Kako zamore gostilničar, katerega sodnija hitro najde, biti kaznovan za „navijanje cen“, če mora kot konsument (odjemalec) tako drago meso

Črnoordeči samostojni radikal.

(Volilna pesnitev iz Veržeja.)

O, naj povém vam pesem malo,
ki za volitve krasno se podá!
Verujte mi, da nimam šalo,
opevajoč usodo vrlega moža:

O ti nerodni, smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzame naj hudič!

V politiko se je poméšal
možák, ki nekđaj bil je poštenjak,
pa svet hudobni ga je zmešal,
da zdaj v hvaležnost mu prepéva vsak:

O ti nerodni, smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzame naj hudič!

In pravijo, da bil narédnik
je Jurkovič, ta slavni kanonir,
potém je večkrat bil predsédnik
in tajnik in nazadnje še polir. —

O ti nerodni smešni Jurkovič,
polirstvo tvoje vzame naj hudič!

Potém postál je liberálec
in doktor vseh neznanih, skritih ved, —
zatém postál je klerikalec
in vérniki so mu zapéli spet:

O ti nerodni, smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzame naj hudič!

Nevóljen vés je sklenil záse:
Postati hočem rdeči socialist — —
ker v čisljih tam so polne kase,
a on, da če ostati vedno — čist!

O ti nerodni smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzame naj hudič!

Potem je prišla Samostojna
in vrli Filip naš je presedlál,
izbral si sredstva je — dostojna,
četudi vsak mu v lice je smejal:

O, ti nerodni, smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzame naj hudič.

In pridno pisal je v novine,
imé jim lepo je: Kmetijski list —
Postal „junak“ je domovine
in mislil je, da poje le zavist:

O ti nerodni, smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzame naj hudič.

Potém mu naša „Murska Straža“
osvéžila je prošlih dni spomin,
takrat mu v hlače je kuraža
junaška padla in zapél je v Muri mlin:

O ti nerodni, smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzame naj hudič.

Zatém se lotil je — Korošca,
prijateija, moža od čistih rok,
a pamet srečala ubožca
je pravočasno in zapél je v rog:

O ti nerodni, smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzame naj hudič!

Nató pri stranki Samostojni
besedo silno važno je imél,
četudi kmetič v srajci znojni
je „kmetu“—Filipu pod brke pél:

O ti nerodni smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzame naj hudič!

Pa prišle so volitve nove
in Filip rad postál bi kandidat
in rad imél bi še naslove,
po Muri če ne splaval bi — mandat.

O ti nerodni, smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzame naj hudič!

V nemilost padel je pri stranki
on: soci, klerikalec, demokrat
in samostojnež — zdaj je v zanjki
pa vozi pridno dol se v Beligrad. —

O ti nerodni, smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzame naj hudič!

Takó zapéli so veselí,
ko Filip pravil, da je radikal,
naj bi med sebe ga sprejéli

Le zviti, sivi Pašič je mrmrál:

Oj ti nerodni, smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzame naj hudič!

Obiskal slavno je gospodo
značajni, vrli Filip Jurkovič
Zapéli vsi so mu na staro modo:
Mermólja, Lénart, Pašič, Zúpanič:

Oj ti nerodni, smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzame naj hudič!

* * *

Politika za Jurkoviče
poštenih rok, res pravi posel ni!
Le skrbi ti za ženo, otročiče
in da imél boš kaj na stare dni. —
In pusti Pašiča in druge tiče
in z Radgone odlazi urnih krač!
Če v lepi Beligrad te miče
odrine urnih krač v albanski Drač!
Kdo, misliš, da bo volil Jurkoviče
od Cvena našega pa do — Apáč,
vse Nemce, Petovarje in beriče,
ki zdaj oznanjajo nam — kvač?
Vsem v glave prišlo je spoznanje,
da Kmečka Zveza naš je ideál;
práv nič nam ni za tvoje lajne
ti črnoordeči samostojni radikal!

O ti nerodni smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzame naj hudič.

In vse, kar ti kedáj si stóril —,
takó odnéseš črni je hudič
in vsak, ki si kedáj ga znoril
zdaj tebi nikdar ne verjame nič!
Zató se domeka okleni
in ženke, otročičev roj —,
skesano v sobo se zakléni
in sebi to-le pesmico zapoj:

Oj ti nerodni, smešni Jurkovič,
polit'ko tvojo vzel je že hudič!

Spesnil: Ja sen Prlek, ja sen ftič
meni nemre niše — nič!

kupovati. Slaba gospodarska politika je vsemu vzrok.

Premišljevanje. V nedeljo sedim v krčmi. Pijem in kadim. Sem tudi dobre volje do trenutka, ko mi natarica napravi račun — — —. In tako gre naprej vsako nedeljo. Tako se zapravlja denar po nepotrebnem. Čudno se mi zdi, da sem tako skopuhast samo z ozirom na lepe stvari. Ko bi eno samo lumparijo ali krokarijo izpustil, bi si lahko naročil „Mursko Stražo“ za eno celo leto! Dober časopis je kakor prijatelj, ki samo dobro svetuje in ne išče koristi, kakor tisti prijatelji, ki me poznajo samo pri čaši vina!

Beltinci. (Prekmurje.) Dne 4. februarja 1923 je začasni pripravljeni pododbor Jugoslovanske Matice priredil v vseh prostorih hotela pri Kroni v Beltinci diletantske predstave „Kmet in fotograf, in „Kakoršen gospod tak sluga“ med odmorom je igral beltinski tamburaški zbor. Po predstavi sta zapela Mursko-Sobočki in Beltinski pevski zbor jako ganljive pesmi, nadalje se je razvila prosta zabava z srečolovom. Čisti dobiček je namenjen Jugoslovanski Matici. Zgoraj navedene igre so igrali domačini iz beltinske fare, katerim so pa pomagali Mursko Sobočki igralci, igra je izvrstno izpadla. Za njihovo sodelovanje in požrtvovalnost ter za izvrsteni potek igre, kakor tudi za obilen obisk se tem potom zahvaljuje. Samo ljudstvo je bilo zelo presenečeno, ker je prevzela v vlogo v igri „kakeršen gospod tak sluga“, gospodična Hedvika Čačovič tačas praktikantinja na kr. poštne uradu v Beltincih, katero je dopisnik Murske Straže pod številko 5 z dne 1. februarja 1923 pod Beltince na naslov, poštnega ravnateljstva, opisal kot hudo zagriženo Madžaronko. Vprašamo poštne ravnateljstvo, bi li prevzela hudo zagrižena Madžaronka „slovensko vlogo? Ne verjamem. (Jaz tudi ne. Uredn.) Ta predstava je bila namenjena že meseca decembra 1922, pa zaradi že oddanih prostorov se ni mogla izvršiti, in takrat še g. Čačovič ni znala, da pride na poštne urad v Beltince. (Priobčujemo radi predstoječe pojasnilo ker ne maramo nikomur delati krivice. Kakor zvemo od druge strani, je gđ. Čačovič naša somišljenica. Krivda uredništva ni, ako pride kako na slabih informacijah sloneče poročilo v Gornjo Radgono, ki je od Beltince oddaljeno dobrih pet ur. Dopisnik ni imel slabega namena, pač pa ni ravnal modro, da ni zadeve previdno preiskal od več strani. Našega dopisnika prosimo, da se nam po tem pojasnilu izjavi, kaj je na stvari, da ne bo nepotrebne zamere in krivice. Op. uredn.)

Murska Sobot. (Tat pod posteljo.) Sedemdesetletni Mikloš Ružič ima svojo klet in hišo v Peskovcih, okraj Murska Sobot. V bližini stanuje njegov sin Vincenc Ružič. Stari Ružič je spal navadno v svoji hiši. Ko je prišel dne 27. dec. t. l. zvečer domov, je zaslišal v sobi nek šum. Napravil je luč ter se podal v sobo in našel je pod posteljo moško osebo, katera je skočila nanj in mu tiščala klobuk proti ustom. Potegnil je neznanemu masko raz obraza in spoznal 20 letnega posestnikovega sina Štefana Kožiča iz Peskovc. Zasačenemu pa se je posrečilo se izmuzniti in ga tudi na pomoč došli Vincenc Ružič ni mogel obdržati. Pri izvršeni preiskavi na domu Kožiča, so našli orožniki vrv, verigo, nekaj platna in nekaj denarja. Nato se je ugotovilo, da je bilo Ružiču v zadnjem času ukradeno okrog 30 m domačega platna, par čevljev, vrv, veriga, vajeti, kosa, nož in 8000 K gotovine. Kožič, ki deloma tatvino prizna, je bil pred okrožnim sodiščem obsojen na 4 mesece težke ječe.

Rožički vrh. Na tukajšnji veseli gostiji Topolnik-Klemenčič se je nabralo za „Društveni dom“ pri Sv. Jurju ob Ščavnici 164 K. Le krepko naprej!

Murska Sobot. (Darovi Jugoslovanski Matici!) Osobje kr. drž. policije v Murski Soboti zbirko iz meseca januarja t. l. v znesku din 118.10; Neimenovani po g. sodniku dr. Maku din 5.—; Evang. osnovna šola v Bodoncih poslala po pošti din 50. — Plemenitim darovalcem se podružnični odbor v Murski Soboti v imenu našega neodrešenega naroda najtopleje zahvaljuje. Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Vsem tamburaškim zborom! (Dopis iz Hodoša v Prekmurju). Podpisani se obrača do vseh tamburaških zborov v Prlekiji z nujno prošnjo, da vpošljejo ona društva, ki imajo odvišne instrumente na spodaj označeni naslov. Nujna je potreba osnovanja tamburaških zborov v Prekmurju, v ti naši lepi, žalibog močno potujčeni (pomadžarjeni) pokrajini. Tamburaški zbori so kot izobraževalna institucija zelo pripravi, da se zaseje v Prekmurju seme prave kulture ter vzgoji v naših vrlih Prekmurcih čut pravega slovenskega rodoljubja. V imenu pripravljalnega odbora: Jakob Zemljič pri oddelku fin. kontrole Hodoš, Prekmurje.

Volilni vestnik.

(Pod to rubriko bomo do izvršenih volitev dajali našim pristašem, somišljenikom in prijateljem vsa potrebna navodila za krajevne volilne odbore, katere naj ustanovi vsaka občina. Okrajno tajništvo Kmečke Zveze za gornjeradgonski okraj bo po načrtu dalo potrebna pojasnila vsem občinam. Dolžnost naših zaupnikov in predsednikov krajevnih organizacij je, da imajo naročeno „Mursko Stražo“, ki bo pod to rubriko prinašala vsa potrebna navodila in nasvete. —)

Pismena pojasnila se naj naslovljajo na Uredništvo Murske Straže, Okrajno tajništvo SLS — G. Radgona.

Kjerkoli želite volilni razgovor ali sestanek, nam takoj osebno ali pismeno — poročajte!

Čas do volitev je kratek, zato vsak, kdor ima v sebi le še trohico čuta krščanske pravičnosti in vsaj trohico ljubezni do naše lepe domovine Slovenije na delo! Sporočajte nam omahljivce ter jim na podlagi doživljenih dejstev razložite kvarljivost centralizma in vseh strank, ki so ga ustvarile!

Kandidatna lista SLS.

Volivno okrožje Maribor-Celje s Prekmurjem.

I.

Nosilec liste:

Dr. Anton Korošec, duhovnik in minister n. r. v Mariboru.

II.

Okrajni kandidati:

Za volivni okraj Brežice:

Kandidat: Josip Skoberne, narodni poslanec, Dovško.

Namestnik: Jožef Cerjak, trgovec in posestnik, Za volivni okraj Celje:

Kandidat: Davorin Krajnc, narodni poslanec, Podgora, obč. Vel. Pirešica.

Namestnik: Jakob Uranjek, rudar, Megojnica pri Grižah.

Za volivni okraj Dolnja Lendava:

Kandidat: Jožef Klekl, narodni posl., Črenšovci.

Namestnik: se še ni določil.

Za volivni okraj Konjice:

Kandidati: dr. Josip Hohnjec, narodni poslanec, Maribor.

Namestnik: Franc Goligranc, posestnik in župan, Konjice.

Za volivni okraj Laško:

Kandidat: Jurij Kugovnik, posestnik in kovač, Prevalje 23.

Namestnik: Mihael Hrastnik, kmet, Brstnik 6.

Za volivni okraj Ljutomer:

Kandidat: dr. Josip Hohnjec, narodni poslanec, Maribor.

Namestnik: Franc Goligranc, posestnik in župan, Konjice.

Za volivni okraj Maribor, levi breg:

Kandidat: Franjo Žebot, narodni posl., Maribor.

Namestnik: Hinko Fanel, posestnik, Partinje.

Za volivni okraj Maribor, desni breg:

Kandidat: Štefan Falež, posestnik, Orehova vas.

Namestnik: Hinko Gril, posestnik, Slov. Bistrica.

Za volivni okraj Mozirje:

Kandidat: Vlado Pušenjak, narodni poslanec, Maribor.

Namestnik: Martin Steblovnik, pos. in župan, Sv. Martin na Paki.

Za volivni okraj Murska Sobot:

Kandidat: Geza Šiftar, posestnik, Martjanci.

Namestnik: se še določi.

Za volivni okraj Ormož:

Kandidat: Ivan Vesenj, profesor, Maribor.

Namestnik: Andrej Bedjanič, posestnik in župan, Obrež 67.

Za volivni okraj Prevalje:

Kandidat: Jurij Kugovnik, posestnik in kovač, Prevalje 23.

Namestnik: Mihael Hrastnik, kmet, Brstnik 16.

Za volivni okraj Slovenjgradec:

Kandidat: Vlado Pušenjak, narodni poslanec, Maribor.

Namestnik: Martin Steblovnik, posest. in župan, Sv. Martin na Paki.

Za volivni okraj Šmarje:

Kandidat: Jakob Vrečko, posestnik, Boletina 3 pri Ponikvi.

Namestnik: Jožef Počivalšek, posestnikov sin, Imeno 16.

Vinarstvo.

Vinarski in sadjarski odsek kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru je imel v Soboti, 13. t. m. odborno sejo s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo in obračun o vinski razstavi, ki jo je priredil odsek povodom obrtne razstave v Mariboru od 8.—24. septembra 1922.

2. Posvetovanje o udeležbi odseka na vinski razstavi, oziroma vinskem sejmu, ki ga priredi Srpsko poljoprivredno društvo za celo Jugoslavijo prihodno pomlad v Beograd.

3. Posvetovanje o korakih proti nameravani uvedbi trošarine na vino v znesku 12 Din za vsaki liter kvalitetnega vina in 1.35 Din za vsaki liter vinskega mošta.

4. Posvetovanje o izvozu vina v Čehoslovaško.

5. Slučajnosti.

Seje se je vdeležilo 26 članov odseka, oz. vinogradnikov.

Glasom poročila predsednika vin. ravnatelja A. Puklavca je bilo za vinsko razstavo v Mariboru 78 prijav z 204 vinskimi sortami. Od teh se razstave ni udeležilo 7, razven tega so nekateri manje vrst vina razstavili nego so jih prijavili, ker je vino bilo v vrenju, tako, da je odpadlo 20 vrst vina. Od 184 vrst vina se je vsled sklepa preskuševalne komisije izločilo vsled bolezni in pogreškov 11 vrst vina. Ostalo jih je toraj na razstavi 173 vrst. Od teh je preskuševalna komisija ocenila 10 vin kot navadno namizno vino, 17 vin kot boljše namizno vino, 33 vin kot navadno steklenično vino, 40 vin kot boljše steklenično vino in 64 vin kot vinske špicalitete. Razstava se je končala vzlic velikim stroškom z majhnim prebitkom. Odsekova imovina znaša danes 33.500 Din. Sejni sklepi so sledeči:

a) Izreče se najlepša zahvala vsem, ki so omogočili vinsko razstavo, nadalje vsem darovalcem vina za „Propagandni fond“ vsem sodelovalcem in sodelovalkam za njih trud in požrtvovanje.

b) Vse razstavljeno vino se izplača razstavljalcem po 5 Din steklenica, kakor se je svoj čas obljubilo. Po ena steklenica se od vsake sorte odšteje za preskušnjo.

c) Razstavljalci, ki so darovali en del razstavljenega vina v svrhu kritja deficita, ki ga pa ni, se naprošajo, da se sme za to darovano vino prepisati na propagandni fond.

d) Ustanovi se pri odseku „Propagandni odbor“ ki bo skrbel za primerno reklamo za naša vina, v ta namen se dotira 20.000 Din iz odsekov imovine. V delovni odbor se določita ravnatelj Puklavac in višji nadzornik Zabavnik ter en delegat drž. vinarske in sadjarske šole.

e) Vdeležba naših vinogradnikov z boljšimi vini na vinski razstavi v Beogradu je potrebna. Pozove naj se vinogradnike ki so lani v Mariboru razstavili boljše vina, da se tudi beograjske razstave udeležijo pod odsekovim strokovnim vodstvom toda na stroške razstavljalcev. Odsek naj bo pri razstavi zastopan po vsaj treh osebah.

HRANILNICA IN POSOJILNICA v RADINCIH

r. z. z. n. z.

obrestuje vloge z 5% od sto, || daje raznovrstna posojila in
vezane vloge tudi višje, || izplačuje dvige brez odpovedi.

račun ček. urada št. 12.168

f) Odsek protestira proti nameravanemu zvišanju državne trošarine na vino.

g) Zahteva se, da pokrajinska uprava za Slovenijo opusti svoje stališče glede odobrenja občinskih proračunov z ozirom na obdačenja vina. Opozorjanje občinskih zastopstev, da naj navržejo do 250% doklad na državno trošarino na vino, naj se od strani pokrajinske uprave z ozirom na vinsko krizo opusti.

h) Pozivajo se vsi okrajni zastopi, občine in kmetijske organizacije, da istotako protestirajo v smislu točke sub f) in g).

i) Odsek se naj obrne na vlado, da ustavi v Pragi državno vzorno klet v svrhu propagande za izvoz naših vin v Čehoslovaško.

j) Da se veže izvoz naših svinj z izvozom vina; istotako naj se kompenzira z vinom uvoz češkega tekstilnega blaga in strojev.

k) Doseže se naj, da se bo od prijateljskih nam držav, kamor izvažamo oz. bomo izvažali naša vina, znižala uvozna carina na vino in se odmerjala po vsebini alkohola.

l) Železniški tarifi naj se pri izvozu vina znižajo, izvozničarjem pa se naj priznajo izvozne nagrade.

Imaš bolečine v obrazu? V celem telesu?

Uporabljai Elza-Fluid!

Potrebuješ ti dobrodejno in okrepujočo mazilo?

Uporabljai Elza-Fluid!

Ali te muči glavobol? Zobobol? Trganje?

Uporabljai Elza-Fluid!

Ali želiš najboljšo za njegovanje zob, kože, glave?

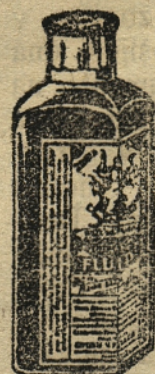
Uporabljai Elza-Fluid!

Ali si preveč občutljiv glede mrzlega zraka?

Uporabljai Elza-Fluid!

Ali želiš dobro domače in kosmetsko sredstvo?

Uporabljai Elza-Fluid!

Fellerjev pravi Elzafluid je mnogo močnejši, izdatnejši in boljšega delovanja kakor francosko žganje. Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi tirečeš:

**TO JE NAJBOLJŠE
KAR SEM KEDAJ OKUŠAL!**

Išči Elzafluid v vseh dotičnih poslovnica, vendar pa zahtevaj samo pravi Elzafluid lekarnarja Feller. Ako naročiš naravnost, stane s pakovanjem in poštnino če se denar pošlje naprej ali po povzetju:

3 dvojnat ali 1	špecialna steklenica	24 Din
12 dvojnatih „ 4	špecialne steklenice	84 „
24 „ „ 8	špecialnih steklenic	146 „
38 „ „ 12	„ „	208 „

Na te cene se računa sedaj 5% doplatka.

Pisma je natančno adresirati na: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 326, Hrvatsko.

Na prodaj

imam fotografični aparat,

čisto malo rabljen, 3 okvirje za kopije, 2 pripravi za sušenje plošč, 1 1/2 ducat plošč, 4 zavojce papirja za podobe, 6 patronov za razvijanje (Entwickler), vse skupaj za 5000 K. Nadalje imam srebrno jedilno orodje: 6 velikih žlic, 6 velikih nožev, 6 velikih vilic, 6 malih nožev, 6 malih žlic, 6 obročkov. 6 stojalec za jedilno orodje, vse srebrno, malo rabljeno se proda za 9000 K. Franc Kocbek, Mala Nedelja.

Ali vam poravnal naročnino?

Velikonočne pesmi.

(Krepki diatonični meš. zbori.)

Ima org. Rozman, Vel. Nedelja.

Cena: denar naprej 6 Din, na povzetje 6 Din, v Ameriko 10 Din izv. 1 dolar.

KORANIT je vendar najboljša streha in najcenejša.

Je pravi zajamčeno pristni asbest-škrlj in ne rabi nikdar popravila.

Ponudbe in proračune pošlje:

Fran Hočevan, Žirovnica (Mostje) Gorenjsko.

PALMA

Kaučuk potpetnike in potplate

Prednosti!

Ceneje in znatno trajnije nego od kože! Varstvo proti vlazi i mrazu!

Pridnega učenca sprejme

Gabriel Žilavec, usnjarna v Gornji Radgoni.

Učenec

15 do 17 let star, kateri ima veselje do usnjarstva, se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji. — Vprašati pri Franc Dreco, usnjar v Logarovcih, p. Križevci.

Toliko jajc mi znesejo moje kokoši da je veselje. Najrajši jih prodam

RATNIK-u v GORNJI RADGONI SPODNJI GRIS štev. 12

kateri plača po najvišjih dnevnih cenah.

Kupuje tudi vinski kamen po najvišjih dnevnih cenah.

SUROVE KOŽE

Lisice - kune - vidre - krtice - veverice
črne - zajce divje in domače - domače mačke -
kodrave pesje kože - ovce in janjce - kakor
vse ostale vrste kož z dolgo in mehko dlako,

kupuje in plača po najboljših cenah

Tovarna usnja Martinušić in drug, Ljutomer

in

Podružnica v Cankovi.